Sąd Okręgowy w Łodzi
II Wydział Cywilny
Pl. Dąbrowskiego 5
90-921 Łódź
tel. 42 68 50 400 fax 42 68 50 421

Łódź, dnia 16 kwietnia 2020 r.

MKaź

Sygnatura akt II C 1323/19
(w odpowiedzi należy podać datę i sygn. akt)

R. pr. Mariusz Mazurek
Kancelarie Radców Prawnych BERG & MAZUREK
Al. Wolności 22/lok B 10
42-217 CZĘSTOCHOWA

DORĘCZENIE

Sąd Okręgowy w Łodzi II Wydział Cywilny doręcza Panu jako pełnomocnikowi odpis wyroku z dnia 24 lutego 2020 r. wraz z uzasadnieniem wydanego w sprawie z powództwa [redacted] przeciwko [redacted] o zapłatę.

Starszy Sekretarz Sądowy
Paweł Miszczak

Niniejsze pismo nie wymaga podpisu własnoręcznego na podstawie § 21 ust. 4 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej jako właściwie zatwierdzone w sądowym systemie teleinformatycznym.

POUCZENIE

1. Od orzeczenia sądu I instancji przysługuje apelacja do sądu II instancji (art. 367 § 1 k.p.c.).
2. Apelację wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwutygodniowym od doręczenia stronie skarżącej orzeczenia z uzasadnieniem (art. 369 § 1 k.p.c.).
   Termin, o którym mowa powyżej, uważa się za zachowany także wtedy, gdy przed jego upływem strona wniosła apelację do sądu II instancji (art. 369 § 3 zd. 1 k.p.c.).
3. Oddanie pisma procesowego w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe lub w placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu.. To samo dotyczy złożenia pisma przez żołnierza w dowództwie jednostki wojskowej albo przez osobę pozbawioną wolności w administracji zakładu karnego oraz przez członka załogi polskiego statku morskiego u kapitana statku (art. 165 § 2 i 3 k.p.c.).

Sąd poucza , że w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 - bieg terminów procesowych i sądowych - nie rozpoczyna się , a rozpoczęty ulega zawieszeniu na ten okres(art.15 zzs.1. Ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, Dz.U z 31.03.2020r. poz.568).

Sygn. akt II C 1323/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2020 r.

Sąd Okręgowy w Łodzi, w II Wydziale Cywilnym,
w składzie: Przewodniczący: SSO Mariola Kaźmierak
Protokolant: staż. Anna Karolczak
po rozpoznaniu w dniu 3 lutego 2020 r. w Łodzi na rozprawie
sprawy z powództwa [redacted]
przeciwko [redacted] w Warszawie
o 174.296 zł
sprawy z powództwa [redacted]
przeciwko [redacted] w Warszawie
o 178.039 zł.
sprawy z powództwa [redacted]
przeciwko [redacted] w Warszawie
o 178.039 zł.
sprawy z powództwa [redacted]
przeciwko [redacted] w Warszawie
o 178.039 zł.
sprawy z powództwa [redacted]
przeciwko [redacted] w Warszawie
o 178.039 zł.

I. 1. zasądza od [redacted] w Warszawie na rzecz [redacted] kwotę 100.000 zł. (sto tysięcy złotych) z tytułu zadośćuczynienia, kwotę 20.000 (dwadzieścia tysięcy złotych) z tytułu odszkodowania – obydwie kwoty wraz z ustawowymi

odsetkami za opóźnienie od dnia 4 października 2018 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 2030 zł (dwa tysiące trzydzieści złotych) z tytułu zwrotu kosztów procesu,

2. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

3. nakazuje pobrać od [redacted] w Warszawie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 6.000 (sześć tysięcy złotych) z tytułu nie uiszczonej opłaty od pozwu;

II. 1. zasądza od [redacted] w Warszawie na rzecz [redacted] kwotę 78.039 zł (siedemdziesiąt osiem tysięcy trzydzieści dziewięć złotych) z tytułu zadośćuczynienia, kwotę 20.000 (dwadzieścia tysięcy złotych) z tytułu odszkodowania – obydwie kwoty wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 października 2018 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 551 zł (pięćset pięćdziesiąt jeden złotych) z tytułu zwrotu kosztów procesu,

2. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

3. nakazuje pobrać od [redacted] w Warszawie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 4.902 (cztery tysiące dziewięćset dwa złote) z tytułu nie uiszczonej opłaty od pozwu;

III. 1. zasądza od [redacted]. w Warszawie na rzecz [redacted] kwotę 78.039 zł (siedemdziesiąt osiem tysięcy trzydzieści dziewięć złotych) z tytułu zadośćuczynienia, kwotę 20.000 (dwadzieścia tysięcy złotych) z tytułu odszkodowania – obydwie kwoty wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 października 2018 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 551 zł (pięćset pięćdziesiąt jeden złotych) z tytułu zwrotu kosztów procesu,

2. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

3. nakazuje pobrać od [redacted] w Warszawie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 4.902 (cztery tysiące dziewięćset dwa złote) z tytułu nie uiszczonej opłaty od pozwu;

IV. 1. zasądza od [redacted]. w Warszawie na rzecz [redacted] kwotę 58.039 zł (pięćdziesiąt osiem tysięcy trzydzieści dziewięć złotych) z tytułu zadośćuczynienia, kwotę 20.000 (dwadzieścia tysięcy złotych) z tytułu odszkodowania – obydwie kwoty wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 października 2018 do dnia zapłaty;

2. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

3. nie obciąża powoda kosztami procesu,

4. nakazuje pobrać od [redacted] w Warszawie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 3.902 (trzy tysiące dziewięćset dwa złote) z tytułu nie uiszczonej opłaty od pozwu,

5. odstępuje od obciążenia powoda kosztami sądowymi od oddalonej części powództwa;

V. 1. zasądza od [redacted] w Warszawie na rzecz [redacted] kwotę 58.039 zł (pięćdziesiąt osiem tysięcy trzydzieści dziewięć złotych) z tytułu zadośćuczynienia, kwotę 20.000 (dwadzieścia tysięcy złotych) z tytułu odszkodowania – obydwie kwoty wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 października 2018 do dnia zapłaty;

2. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

3. nie obciąża powoda kosztami procesu,

4. nakazuje pobrać od [redacted] w Warszawie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 3.902 (trzy tysiące dziewięćset dwa złote) z tytułu nie uiszczonej opłaty od pozwu,

5. odstępuje od obciążenia powoda kosztami sądowymi od oddalonej części powództwa.

[redacted] zgodność świadczy
Kierownika Sekretariatu
starszy sekretarz sądowy
Paweł Miszczak

Sygnatura akt II C 1323/19

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 24 maja 2019 r., [redacted] Akcyjnej z siedzibą w Warszawie, powódka [redacted] oraz reprezentowani przez nią małoletni powodowie: [redacted] wnieśli o zasądzenie od pozwanej:

- na rzecz powódki [redacted] łącznej kwoty 174.296,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 4 października 2018 r. do dnia zapłaty, na którą składają się kwota **124.296,00 zł** tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku z tragiczną śmiercią partnera wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz kwota **50.000,00 zł** tytułem stosownego odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej w związku z tragiczną śmiercią partnera;
- na rzecz małoletniego powoda [redacted] łącznej kwoty 178.039,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 4 października 2018 r. do dnia zapłaty, na którą składają się kwota **128.039,00 zł** tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku z tragiczną śmiercią ojca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz kwota **50.000,00 zł** tytułem stosownego odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej w związku z tragiczną śmiercią ojca;
- na rzecz małoletniego powoda [redacted] łącznej kwoty 178.039,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 4 października 2018 r. do dnia zapłaty, na którą składają się kwota **128.039,00 zł** tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku z tragiczną śmiercią ojca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz kwota **50.000,00 zł** tytułem stosownego odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej w związku z tragiczną śmiercią ojca;
- na rzecz małoletniego powoda [redacted] łącznej kwoty 178.039,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 4 października 2018 r. do dnia zapłaty, na którą składają się kwota **128.039,00 zł** tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku z tragiczną śmiercią ojca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz kwota **50.000,00 zł** tytułem stosownego odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej w związku z tragiczną śmiercią ojca;
- na rzecz małoletniej powódki [redacted] łącznej kwoty 178.039,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 4 października 2018 r. do dnia zapłaty, na którą składają się kwota **128.039,00 zł** tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w

związku z tragiczną śmiercią ojca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz kwota **50.000,00 zł** tytułem stosownego odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej w związku z tragiczną śmiercią ojca.

Nadto strona powodowa wniosła o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych oraz kosztów opłaty skarbowej od ustanowionego pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Uzasadniając podstawy faktyczne pozwu, strona powodowa wskazała, że dochodzone roszczenie wiąże się ze śmiercią osoby jej bliskiej - partnera i ojca [redacted], który dnia 18 lipca 2018 roku uległ, ze skutkiem śmiertelnym, wypadkowi komunikacyjnemu, którego sprawca - [redacted] objęty był ubezpieczeniem OC w pozwanym towarzystwie.

/pozew – k. 4 - 9/

Skutkiem złożonego wraz z pozwem wniosku, postanowieniem z dnia 11 września 2019 roku Sąd zwolnił powodów od kosztów sądowych w całości.

/postanowienie – k. 42/

W odpowiedzi na pozew z dnia 21 października 2019 roku strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od strony powodowej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wywodząc, że czynności likwidacyjne zakończyły się wypłatą zadośćuczynienia na rzecz powodów w kwotach: [redacted] - 25.704,00 zł; [redacted] - 21.961,00 zł; [redacted] -21.961,00 zł; [redacted] - 21.961,00 zł oraz [redacted] - 21.961,00 zł oraz odmową przyznania odszkodowania. Pozwana wskazała, że chociaż pozwany nie neguje faktu, iż śmierć [redacted] była dla powodów trudnym przeżyciem, to nie udowodnili oni aby ból ten i cierpienia odbiegały od zwykłej, normalnej reakcji każdego przeciętnego członka rodziny. Podkreślono, iż powodowie nie stali się osobami samotnymi, gdyż mają innych bliskich członków rodziny i mogą liczyć na pomoc i wsparcie z ich strony. Zdaniem pozwanego nie przedstawiono dowodów wskazujących na zachwianie na skutek tej śmierci dotychczasowego stanu psychicznego powodów czy pogorszenie ich sytuacji materialnej. Nadto pozwany wskazał też na niemożność wytworzenia się więzi między zmarłym na jego najmłodszymi dziećmi - [redacted] (odpowiednio 1 rok i 2 lata w chwili śmierci ojca), poddał w wątpliwość obraz pokrzywdzonego przedstawiany w pozwie, w świetle skazania go przez Sąd Karny na karę pozbawienia wolności. Dodatkowo pozwany

zakwestionował również datę, od której powodowie żądają ustawowych odsetek od dochodzonych kwot zadośćuczynienia, podnosząc, iż są one wymagalne z datą wyrokowania.

/odpowiedź na pozew - k. 48-50/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 18 lipca 2018 roku około godziny 18:00 w miejscowości Rząśno, miał miejsce wypadek drogowy. [redacted] kierujący samochodem osobowym marki Honda Civic o nr rej.: [redacted] naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, czym doprowadził do dachowania pojazdu i śmierci podróżującego z nim [redacted] na miejscu zdarzenia. Samochodem tym podróżowała też matka poszkodowanego - [redacted] [redacted], prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Łowiczu, II Wydział Karny z dnia 12 kwietnia 2019 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze akt II K 197/17, został uznany za winnego tego, że nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując niesprawnym technicznie samochodem osobowym, posiadającym niesprawny układ jezdny polegający na zużyciu bieżników opon tylnych, bez zachowania należytej ostrożności i bezpiecznej prędkości jazdy dostosowanej do panujących warunków na drodze, rozpoczął manewr wyprzedzania jadących przed nim samochodów, w wyniku czego stracił panowanie nad pojazdem, zjechał na lewą stronę jezdni, wpadł do rowu i uderzył w przydrożne drzewo, wskutek czego pasażer jego samochodu [redacted] doznał obrażeń czaszkowo - mózgowych , w wyniku czego zmarł, zaś drugi pasażer [redacted] doznała wieloodłamowego złamania szyjki i głowy kości ramiennej lewej ze zwichnięciem w stawie ramienno - łopatkowym, złamania CI kolumny przedniej, złamania wyrostków poprzecznych lewych IX-XI, złamania żeber lewych IV - VII oraz IX - XI, w tym dwumiejscowe IV - VIII, stłuczenia płuc, które to obrażenia spowodowały naruszenie czynności narządów ciała na czas powyżej dni siedmiu w rozumieniu art. 157 § 1 k.k., tj. o czynu z art. 177 § 2 kk i art. 177 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk.

/bezsporne; notatka KPP w Łowiczu - 15-16; odpis skrócony aktu zgonu – k. 17; wniosek prokuratora - 18-19 wyrok wydany przez Sąd Rejonowy w Łowiczu – k. 63-63v./

Sprawca wypadku, w chwili zdarzenia, objęty był ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej w pozwanej spółce.

/bezsporne/

[redacted] wraz ze zmarłym byli parą od kiedy byli nastolatkami, miała z pokrzywdzonym czwórkę dzieci – 3 synów i córkę. W czasie zdarzenia zamieszkiwała ona z

[redacted] prowadząc z nim oraz z ich dziećmi, wspólne gospodarstwo domowe. [redacted] i [redacted] nie mieli ślubu, ale planowali go - byli zaręczeni.

/bezsporne; zeznania świadka [redacted] – k. 65v. - 66 e-protokół 00:07:08 – 00:23:30; zeznania powódki – k. 66v. – 67v. e-protokół 00:46:21 – 01:09:42/

Przeciwko [redacted] toczyły się w przeszłości następujące postępowania karne:

- 2001 rok, art. 285 §1 kk - uruchomienie na cudzy rachunek impulsów telefonicznych, zakończenie - przekazano do Sądu Rejonowego w Kutnie Wydział Rodzinny i Nieletnich; art. 279 §1 kk - kradzież z włamaniem, zakończone przekazaniem do Sądu Rejonowego w Kutnie Wydział Rodzinny i Nieletnich;
- 2006 rok, art. 280 §1 kk - rozbój, zakończone przekazaniem do Sądu aktu oskarżenia;
- 2007 rok, art. 158 §1 kk - udział w bójce lub pobiciu, zakończone przekazaniem do Sądu aktu oskarżenia;
- 2008 rok, art. 158§ 1 kk - udział w bójce lub pobiciu, zakończone przekazaniem do Sądu aktu oskarżenia;
- 2009 rok, art. 280§ 1 kk - rozbój, zakończenie - akt oskarżenia; art. 190 §1 kk - groźba karalna, zakończone przekazaniem do Sądu aktu oskarżenia.

Wskutek ww. postępowań [redacted] przebywał w więzieniu 5 lat, w tym w czasie urodzin się jego syn - [redacted], opuścił je 6 lat temu i później nie miał już problemów z prawem.

/informacje - k. 62-63; zeznania świadka [redacted] – k. 65v. - 66 e-protokół 00:07:08 – 00:23:30; zeznania świadka [redacted] – k. 66 – 66v. e-protokół 00:25:23 – 00:41:14; zeznania powódki – k. 66v. – 67v. e-protokół 00:46:21 – 01:09:42/

Powodowie dokonali zgłoszenia szkody ubezpieczycielowi pismem z dnia 24 sierpnia 2018 r.

/bezsporne/

Ubezpieczyciel poinformował powódkę, że otrzymał zgłoszenie w dniu 3 września 2018 r., uznał szkodę i wypłacił jej z tego tytułu kwoty: 25.704,00 zł na rzecz powódki [redacted] oraz po 21.961,00 zł na rzecz małoletnich powodów. Pomimo odwołania od decyzji pozwanego oraz późniejszego wezwania do zapłaty, pozwany nie zmienił swojego stanowiska w sprawie.

Powódka spożytkowała wypłacone świadczenia na remont mieszkania, zakup mebli i sprzętu AGD oraz wyprawkę dla dzieci.

/bezsporne/

Powodowie mieszkają razem w mieszkaniu komunalnym. Powódka [redacted] pozostaje osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku, opiekuje się dziećmi. Za życia poszkodowanego podejmowała się okazjonalnie prac interwencyjnych w wymiarze 5 h dziennie. Małoletni powodowie otrzymują świadczenia z pomocy społecznej: [redacted] – 500 złotych tytułem świadczenia wychowawczego oraz 190 złotych tytułem świadczenia rodzinnego; [redacted] – 500 złotych tytułem świadczenia wychowawczego oraz 190 złotych tytułem świadczenia rodzinnego; [redacted] – 500 złotych tytułem świadczenia wychowawczego oraz 317 złotych tytułem świadczenia rodzinnego; [redacted] – 500 złotych tytułem świadczenia wychowawczego oraz 317 złotych tytułem świadczenia rodzinnego.

Miesięczne wydatki powodów, bez wyżywienia, zamykają się w kwocie ok. 3.000 złotych (czynsz, gaz, energia elektryczne – 469 zł, telefon i Internet –200 zł, środki czystości – 400 zł, odzież – 500 zł, leki – 500 zł, naprawy i remonty – 300 zł, pampersy i mleko – 600 zł). Powodowie nie posiadają w domu bieżącej wody.

Za życia poszkodowanego gospodarstwo domowe było zasilane łącznie kwotą 3.000 złotych miesięcznie. Przed wypadkiem [redacted] nie posiadał stałej pracy ale starał się pracować dorywczo na 3 - 6 miesięcy przy pracach interwencyjnych i w spółce wodnej na 2-3 lata przed śmiercią. Poszkodowany zasilał budżet domowy średnio kwotą ok. 1.000 miesięcznie, jednak przez okres 1 roku przed śmiercią poszkodowany nie pracował i nie miał dochodów. Zmarły posiadał wykształcenie podstawowe. Nie ukończył szkoły zawodowej z powodu narodzenia się pierwszego z dzieci. Nadto rodzina korzystała z pomocy społecznej w zakresie dożywiania [redacted] i [redacted], świadczenia na zakup artykułów żywnościowych, zasiłek celowy, okresowy z powodu bezrobocia, długotrwałej choroby oraz z innych przyczyn.

[redacted] był osobą bardzo pomocną partnerce pomagał jej w pracach domowych i opiece nad dziećmi, wykonywał wszelkiego rodzaju remonty, w tym remontu mieszkania komunalnego, które zamieszkuje aktualnie rodzina.

/informacja z M-GOPS - k. 33-34; zeznania świadka [redacted] *– k. 65v. - 66 e-protokół 00:07:08 – 00:23:30; zeznania świadka* [redacted] *– k. 66 – 66v. e-protokół 00:25:23 – 00:41:14; zeznania powódki – k. 66v. – 67v. e-protokół 00:46:21 – 01:09:42/*

Rodzina bardzo przeżyła śmierć, powodowie bardzo kochali [redacted], rodzina była zgodna. Po jego śmierci powódka i jej starsze dzieci brali leki uspokajające.

Obecnie powodowie [redacted] i starsze dzieci [redacted] i [redacted] wspominają zmarłego i chodzą do niego na grób 2-3 razy w tygodniu, a bezpośrednio po śmierci dzieci korzystały z pomocy szkolnego psychologa. Najstarszy syn zamknął się w sobie po jego śmierci, sprawia problemy wychowawcze. Córka po śmierci ojca dużo płakała, a obecnie nie chce rozmawiać o śmierci ojca. Natomiast mniejsze dzieci nie pamiętają ojca. W domu jednak wisi jego portret i powódka przypomina dzieciom tatę. Dla [redacted] zmarły i ich wspólne dzieci stanowili jedyną rodzinę, gdyż 12 lat temu straciła rodziców. Po śmierci partnera powódka najbardziej odczuwa brak wsparcia przy wychowaniu i opiece nad dziećmi. Boi się, że sama sobie z czwórką dzieci nie poradzi.

/zeznania świadka [redacted] *– k. 65v. - 66 e-protokół 00:07:08 – 00:23:30; zeznania świadka* [redacted] *– k. 66 – 66v. e-protokół 00:25:23 – 00:41:14; zeznania powódki – k. 66v. – 67v. e-protokół 00:46:21 – 01:09:42/*

Dokonując powyższych ustaleń faktycznych, Sąd oparł się na powołanych dowodach z dokumentów, zeznaniach powódki i zgłoszonych świadków, nie budzących wątpliwości co do zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy.

Powyższy stan faktyczny w istocie nie był sporny między stronami, co do przebiegu zdarzenia szkodowego. Kontrowersje budziła zasadność i wysokość dochodzonych roszczeń.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jest częściowo zasadne.

Zgodnie z art. 822 § 1-2 i 4 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela.

Zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela determinuje przepis art. 35 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu.

W myśl art. 34 ust. 1 powołanej ustawy, z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje natomiast odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

Odpowiedzialność z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ma charakter wtórny w stosunku do odpowiedzialności bezpośredniego sprawcy szkody, który z reguły odpowiada za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym. Granice odpowiedzialności ubezpieczającego (ubezpieczonego) kształtują przy tym granice odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń.

Nie ulega wątpliwości, że na gruncie sprawy niniejszej odpowiedzialność sprawcy wypadku – ubezpieczonego należało rozpatrywać na podstawie przepisów art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 k.c.

Wobec treści art. 11 k.p.c. i prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Łowiczu wydanego w sprawie o sygnaturze akt II K 197/17, zasada odpowiedzialności [redacted] i tym samym strony pozwanej, nie budzi wątpliwości.

Bezsporne jest także zaistnienie po stronie powodowej krzywdy wywołanej opisanym wydarzeniem.

Zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, o którym mowa w art. 446 § 4 k.c. jest roszczeniem majątkowym zmierzającym do zniwelowania szkody niemajątkowej (krzywdy) w postaci cierpienia, osamotnienia, wstrząsu i dalszych negatywnych psychicznych, moralnych i emocjonalnych skutków związanych z utratą osoby bliskiej. W tym zakresie abstrahuje się zatem od poszukiwania uszczerbków majątkowych w dobrach prawnych uprawnionego, wkraczając w obszar ludzkiej psychiki i ściśle osobistych doznań związanych z zaistnieniem zdarzenia szkodzącego.

W przepisach obowiązującego prawa ustawodawca nigdzie nie sprecyzował sposobu ustalenia wysokości zadośćuczynienia, odwołując się do sędziowskiego uznania. Każde żądanie zasądzenia zadośćuczynienia na podstawie art. 446 § 4 k.c. podlega ocenie w okolicznościach konkretnej sprawy i musi uwzględniać nie tylko jego funkcję kompensacyjną, ale także przeciętną stopę życiową społeczeństwa. Należy zastrzec, że zadośćuczynienie pieniężne ma na celu zmniejszenie negatywnych doznań psychicznych związanych ze śmiercią osoby bliskiej, choć zwykle nie prowadzi do całkowitego ich wyeliminowania *(por. M. Lolik, Nowelizacja kodeksu cywilnego w zakresie możliwości przyznania zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej, Przegląd Prawa Handlowego 9/2008, s. 14).*

Uprawnionymi do dochodzenia roszczeń wskazanych w art. 446 § 3 i § 4 k.c. są członkowie rodziny zmarłego, przy czym muszą być to najbliżsi członkowie tej rodziny. W piśmiennictwie, jak i orzecznictwie przyjęto, że krąg uprawnionych obejmuje nie tylko małżonka i dzieci zmarłego, ale także innych członków jego rodziny, a więc krewnych, powinowatych lub osoby niepowiązane formalnymi stosunkami prawnorodzinnymi (np. konkubent, jego dziecko), jeżeli zmarły pozostawał z nimi faktycznie w szczególnej bliskości powodowanej bardzo silną więzią uczuciową *(por. A. Kidyba, A. Olejniczak, A. Pyrzyńska, T. Sokołowski, Z. Gawlik, A. Janiak, G. Kozieł, Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania – część ogólna, LEX 2010).*

Powodowie należą do kręgu najbliższych członków rodziny w rozumieniu art. 446 § 3 i 4 k.c., albowiem zmarły był odpowiednio partnerem dla [redacted] i ojcem dla [redacted] i [redacted] Nie ulega wątpliwości, że szczególnie z [redacted] i ich starszymi dziećmi [redacted] oraz [redacted] łączyły ich silne więzy uczuciowe i bliska relacja wynikająca, nie tylko z pokrewieństwa, ale także faktycznej bliskości utrwalanej częstymi kontaktami.

Zadośćuczynienie winno uwzględniać doznaną krzywdę, na którą składają się cierpienia fizyczne w postaci bólu i innych dolegliwości oraz cierpienia psychiczne polegające na ujemnych uczuciach przeżywanych bądź w związku cierpieniami fizycznymi, bądź w związku z następstwami uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, zwłaszcza o trwałym charakterze. Przy ustalaniu rozmiaru cierpień i ujemnych doznań psychicznych powinny być uwzględniane zobiektywizowane kryteria oceny, jednakże w relacji do indywidualnych okoliczności danego przypadku. Od osoby odpowiedzialnej za szkodę poszkodowany winien otrzymać sumę pieniężną, o tyle w danych okolicznościach odpowiednią, by mógł za jej pomocą zatrzeć lub złagodzić poczucie krzywdy i odzyskać równowagę psychiczną. Jednocześnie zadośćuczynienie powinno być utrzymane w rozsądnych granicach, ponieważ nie może być ono nadmierne stosunku do doznanej krzywdy i stosunków majątkowych społeczeństwa. Nie ma, więc podstaw do uwzględnienia żądania w takiej wysokości, by przyznana kwota stanowiła ponadto, ze względu na swoją wysokość represję majątkową *(por. uchwała SN z dnia 8 grudnia 1973 roku, OSNCP 10/74 poz. 145 i wyrok SA w Katowicach z dnia 18 lutego 1998 r., VI ACa 715/97, opubl. OSA 2/99 poz. 7).*

W ocenie Sądu roszczenie powodów o zadośćuczynienie było żądaniem usprawiedliwionym co do zasady, ale wygórowanym. Sąd ustalając wysokość zadośćuczynienia za niewymierną krzywdę, musi brać pod uwagę również szerszy kontekst

społeczny i poziom zasądzanych świadczeń w podobnych sprawach, różnicując ich wysokość w zależności od konkretnych okoliczności.

Nie ulega wątpliwości znaczne cierpienie powódki po śmierci członka rodziny, z którym była związana emocjonalnie i faktycznie, w szczególności, iż łączyła ich relacja partnerska od wielu lat: wychowywali razem wspólne dzieci, prowadzili wspólne gospodarstwo domowe, byli związani uczuciowo (planowali ślub). Nie sposób także poddać w wątpliwość szczególnej relacji ojciec - dziecko, jaką powodowie - dzieci mieli z poszkodowanym.

Doświadczenie życiowe wskazuje, że jedną z najdotkliwszych krzywd jest strata życiowego partnera, najbliższej osoby, wsparcia w problemach, wychowywaniu dzieci a względem dzieci - strata rodzica, pełniącego zawsze rolę życiowego przewodnika, opiekuna, nauczyciela. Krzywda ta jest tym większa im większa była relacja ze zmarłym.

Sąd nie miał wątpliwości, że [redacted] łączyło z pokrzywdzonym głębokie uczucie, przywiązanie - [redacted] pomagał narzeczonej w każdej dziedzinie życia przez co także wytworzył więzi z każdym ze swej czwórki dzieci. Jednak głębokość tych relacji warunkował zwyczajnie wiek małoletnich i związany z tym ich rozwój emocjonalny. W tym miejscu uwadze Sądu nie mógł umknąć fakt, iż z powodu bardzo młodego wieku [redacted] i [redacted] (odpowiednio rok i 2 lata w chwili śmierci ojca) nie mogła się wytworzyć między zmarłym a jego najmłodszymi dziećmi tak silna więź jak z pozostałymi członkami rodziny. Z tych względów, nie umniejszając cierpieniom najmłodszych spośród powodów, należało uznać, iż strata przez nich ojca uzasadnia, w ocenie Sądu, przyznanie im, uwzględniając już wypłaconą przez pozwanego kwotę, prawa do zadośćuczynienia odpowiednio [redacted] w kwocie 58.039 zł i [redacted] w kwocie 58.039 zł (łącznie 80.000 zł).

Natomiast mając na względzie wytworzoną za życia poszkodowanego silną, szczególną więź [redacted] ze starszymi dziećmi, powodującą ból prowadzący do zmiany w zachowaniu (w porozumieniu z matką i w szkole) Sąd uznał za właściwe, przy uwzględnieniu kwot wypłaconych przez pozwanego, by przyznać z tytułu zadośćuczynienia [redacted] kwotę 78.039 zł i [redacted] kwotę 78.039 zł (łącznie 100.000 zł).

Co do partnerki pokrzywdzonego, która upatrywała schyłku swego życia u boku [redacted], Sąd zdecydował się, uwzględniając uprzednio wypłaconą przez pozwanego kwotę, zasadzić z tytułu zadośćuczynienia kwotę 100.000 zł (łącznie 125.704 zł). Szacując kwotę zadośćuczynienia Sąd brał także pod uwagę fakt, że partnerka poszkodowanego pozostała osamotniona - nie posiada rodziców (nie żyją od 12 lat), jedynie kontakt z teściami i rodzeństwem zmarłego, natomiast dzieci zostały pozbawione jednego z rodziców, który równie mocno, co matka był zaangażowany w ich wychowanie.

Przyznana powodom kwota, w przekonaniu Sądu, odpowiada rozmiarowi doznanej przez nich krzywdy, a przy tym nie jest wygórowana na tle panujących stosunków majątkowych i społecznych.

Powodowie wystąpili również z żądaniem zapłaty **odszkodowania** na podstawie art. 446 § 3 k.c., w myśl którego Sąd może ponadto przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej.

Omawiany przepis przewiduje możliwość rekompensaty związanej ze znacznym pogorszeniem sytuacji życiowej najbliższych członków rodziny zmarłego. Powszechnie jest aktualnie aprobowany pogląd, iż przepis ten ma umożliwić naprawienie szkód majątkowych, aczkolwiek niekiedy trudnych do uchwycenia i obliczenia. Chodzi tu w szczególności o szkody majątkowe, które nie są uwzględniane przy zasądzeniu renty osobom poszkodowanym. Przez sytuację życiową, w rozumieniu art. 446 § 3 k.c., należy rozumieć ogół czynników składających się na położenie życiowe jednostki, także trudno wymierzalne wartości ekonomiczne *(wyrok Sądu Najwyższego z 28 lipca 1976 r., IV CR 271/76)*. Pogorszenie sytuacji życiowej polega nie tylko na pogorszeniu obecnej sytuacji materialnej, lecz także na utracie realnej możliwości samej stabilizacji warunków życiowych lub ich realnego polepszenia. Pogorszenie się sytuacji życiowej musi być obiektywnym i przyczynowo uzasadnionym wynikiem śmierci osoby najbliższej, a nie wynikać tylko z subiektywnych reakcji i ich życiowych konsekwencji. *(wyrok Sądu Najwyższego z 4 listopada 1980 r., IV CR 412/80)*. Do kręgu zaś najbliższych członków rodziny zaliczyć niewątpliwie należy partnerkę i dzieci zmarłego.

Celem odszkodowania przyznanego na podstawie art. 446 § 3 k.c. ma być zrekompensowanie rzeczywistego, znacznego pogorszenia sytuacji życiowej najbliższych członków rodziny zmarłego, nie może być ono natomiast źródłem wzbogacenia się tych osób *(wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 29 marca 1994 r., I ACr 758/93)*.

W ocenie Sądu, z poczynionych w sprawie ustaleń wynika, że zmarły był najistotniejszą osobą w życiu powodów także pod względem zapewniania stabilizacji finansowej. Powodowie stracili tego członka rodziny, który zarabiał na ich utrzymanie, sami nie posiadając pracy i stałych dochodów (powódka z powodu opieki nad małymi dziećmi a małoletni powodowie - z uwagi na wiek). Wszelkie koszty utrzymania ponoszone były przez zmarłego partnera i rodzica, przynajmniej w 1/3 części. [redacted] chociaż był nieregularnie aktywny zawodowo (prace dorywcze), to jednak za jego sprawą rodzina uzyskiwała miesięczny dochód

na poziomie ok. 3.000 złotych. Nadto i przede wszystkim [redacted] stanowił nieocenioną pomoc dla rodziny poprzez swój osobisty wkład w prace domowe i przydomowe, remonty czy opiekę nad dziećmi. Wkład pracy w wychowanie i opiekę nad czworgiem dzieci jest znaczny. Obecnie powódce pozostaje liczyć na pomoc rzeczową rodziców zmarłego oraz jego rodzeństwa. Okoliczności te uprawdopodobniają zatem żądanie co do zasady.

Mając na uwadze powyższe kryteria, Sąd uznał, że pogorszenie sytuacji życiowej powodów zrekompensują kwoty w wysokości odpowiednio po 20.000 zł, oddalając roszczenia każdego z powodów w pozostałym zakresie jako zbyt wygórowane i nie udowodnione.

O odsetkach ustawowych, należnych powodom od zasądzonego świadczenia, orzeczono na podstawie art. 481 § 1 k.c., zgodnie z żądaniem pozwu. Przepis ten stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, jeżeli nie spełnia tego świadczenia w terminie, w którym stało się ono wymagalne, a gdy termin nie jest oznaczony, jeżeli nie spełnia go niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela (art. 476 k.c.).

Z uwagi na powyższe Sąd określił termin naliczania odsetek za opóźnienie w zapłacie zasądzonej kwoty, zgodnie z żądaniem pozwu, tj. od daty 4 października 2018 roku – dnia przypadającego po 30 dniach od daty powzięcia informacji o roszczeniu (3 września 2018 roku), której nie kwestionowała strona pozwana, toteż należało uznać, że po upływie tej daty pozwany ubezpieczyciel pozostaje w opóźnieniu w spełnieniu świadczeń pieniężnych dochodzonych niniejszym pozwem.

W pozostałym zakresie powództwo podlegało natomiast oddaleniu, jako zbyt wygórowane.

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu stanowił art. 100 zd. 1 k.p.c., statuujący zasadę stosunkowego rozliczenia.

W toku procesu powodowie korzystali ze zwolnienia od kosztów sądowych w całości.

Każdy z powodów poniósł koszty procesu w łącznej kwocie po 5.400 zł (koszty zastępstwa procesowego).

Powódka [redacted] ostała się ze swoim roszczeniem w 68,8% (żądała kwoty 174.296 zł zasądzono na jej rzecz 120.000 zł, a pozwany w toku procesu wypłacił jej 25.704,00 tytułem zadośćuczynienia). Z poniesionych przez nią kosztów zwrotowi podlegała więc kwota 2.030 zł.

Powódka [redacted] ostała się ze swoim roszczeniem w 55,1% (żądała kwoty 178.039 zł zasądzono na jej rzecz 98.039 zł, a pozwany w toku procesu wypłacił jej 21.961,00 zł). Z poniesionych przez nią kosztów zwrotowi podlegała więc kwota 551 zł.

Powód [redacted] ostał się ze swoim roszczeniem w 55,1% (żądał kwoty 178.039 zł zasądzono na jej rzecz 98.039 zł, a pozwany w toku procesu wypłacił mu 21.961,00 zł). Z poniesionych przez niego kosztów zwrotowi podlegała więc kwota 551 zł.

Chociaż powód [redacted] oraz [redacted] ostali się ze swoim roszczeniem jedynie w 43,8% (żądali kwoty po 178.039 zł zasądzono na ich rzecz po 78.039 zł, a pozwany w toku procesu wypłacił im po 21.961,00 tytułem zadośćuczynienia), to Sąd postanowił nie obciążać ich koszami sądowymi, mając na względzie zasady współżycia społecznego, tj. przyjęcie, że występuje tutaj sytuacja szczególna opisana w art. 102 k.p.c. – młody wiek powodów uniemożliwiający osiąganie dochodów oraz trudna sytuacja materialna rodziny.

W toku procesu, w związku ze zwolnieniem powodów od kosztów sądowych, powstały nieuiszczone koszty sądowe obejmujące częściową opłatę sądową od pozwów: w wysokości 6.000 złotych względem roszczenia [redacted], po 4.902 zł w zakresie roszczenia [redacted] i [redacted] i kwot po 3.902 zł od wartości roszczeń powodów [redacted] i [redacted]. Stosownie do dyspozycji art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd winien obciążyć obowiązkiem jej poniesienia strony stosownie do wyniku procesu. Wobec powyższego - strona pozwana została obowiązana do zapłaty ww. kwot natomiast względem powodów [redacted] i [redacted] którzy ostali się z roszczeniami w wysokości 43,8 %, Sąd odstąpił od obciążania ich kosztami sądowymi mają na względzie brzemiennie przepisu art. 102 ust. 4 ww. ustawy.

za zgodność świadczy
z up. Kierownika Sekretariatu
starszy sekretarz sądowy
Paweł Mirczak